

โครงการพัฒนาผลงานวิจัยเขตพื้นที่การศึกษา
เพื่อพัฒนาคุณภาพการมัธยมศึกษาและบริการวิชาการแก่สังคม

สรุปผลวิจัย

เรื่อง

ความพึงพอใจต่อการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา
ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปีการศึกษา 2563
(รอบการนิเทศ ครั้งที่ 1/2563 และครั้งที่ 2/2563)

ผู้วิจัย

ดร.รวิชอุดมภ์ ทองแมน

ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ

กลุ่มนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา
สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

พฤษภาคม 2564

งานวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปีการศึกษา 2563 (รอบการนิเทศ ครั้งที่ 1/2563 และครั้งที่ 2/2563)
ผู้วิจัย นายวิชญ์พัฒน์ ทองแก่น ศึกษานิเทศก์ชำนาญการพิเศษ
ดำเนินการวิจัยโดย กลุ่มงานเลขานุการคณะกรรมการ ก.ต.ป.น.
ปีที่ทำวิจัย เมษายน พ.ศ.2564 (ปีการศึกษา 2563)

สรุปผลวิจัย

รายงานวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจต่อการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงาน เขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ปีการศึกษา2563 (รอบการนิเทศครั้งที่ 1/2563 และครั้งที่ 2/2563)มีวัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศที่มีต่อการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปีการศึกษา 2563 และเพื่อสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการนิเทศ ติดตาม และ ประเมินผลการจัดการศึกษา การดำเนินการวิจัยแบ่งเป็น 2 ตอนคือ ตอนที่ 1 ใช้แบบสอบถามลักษณะมาตราส่วน ประมาณ 5 ระดับ เพื่อสำรวจความพึงพอใจต่อการนิเทศใน 3 ด้านคือ ด้านนโยบายการบริหารการศึกษาของสพม. สุรินทร์ ด้านกิจกรรมนิเทศติดตาม และด้านประโยชน์ที่ได้รับและการนำผลการนิเทศไปใช้ กลุ่มเป้าหมายได้แก่ ผู้บริหาร โรงเรียน ครูผู้รับผิดชอบงานนิเทศภายใน และผู้สอนจากโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา สุรินทร์ จำนวน 85 โรงเรียน รวมทั้งสิ้น 260 คนที่ตอบแบบสอบถามผ่านระบบ Google Form ในลักษณะลิงก์และ QR Code และสมัครใจในการตอบบนโทรศัพท์มือถือแบบสมาร์ทโฟน และตอนที่ 2 จัดกิจกรรมสนทนากลุ่ม (Focus Group) เพื่อพัฒนาแนวทางการนิเทศที่เหมาะสม กลุ่มเป้าหมายได้แก่ คณะกรรมการติดตาม ตรวจสอบ ประเมินผลและนิเทศ การศึกษา (ก.ต.ป.น.) ของเขตพื้นที่การศึกษา ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา ผู้อำนวยการกลุ่มและศึกษานิเทศก์ จำนวน 25 คน การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณใช้ค่าเฉลี่ย (M) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ($S.D.$) ส่วนข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ผลการวิจัยปรากฏ ดังนี้

1. ผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจต่อการนิเทศ ติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา ในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปีการศึกษา 2563 (รอบการนิเทศครั้งที่ 1/2563 และครั้งที่ 2/2563) โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($M=4.36$, $S.D.=0.07$) เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านและเรียงลำดับความพึงพอใจจากมากไปหาน้อย ได้ดังนี้

ด้านนโยบายการบริหารการศึกษาของ สพม.สุรินทร์ ($M=4.39$, $S.D.=0.07$) ซึ่งประเด็นที่ ผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจสูงสุดคือ การมีวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาและภาวะการนำของผู้บริหารระดับ เขตพื้นที่การศึกษา ($M=4.39$, $S.D.=0.64$)

ด้านกิจกรรมนิเทศ ติดตาม ($M=4.37$, $S.D.=0.06$) ซึ่งประเด็นที่ผู้รับการนิเทศมีความพึงพอใจสูง ที่สุดคือ วิธีการนิเทศติดตามการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรม PLC ผ่านการเปิดชั้นเรียน (Lesson Study) ที่ร่วมกับทีมศึกษานิเทศก์เป็นขั้นตอนและมีความชัดเจนดี ($M=4.45$, $S.D.=0.70$)

ด้านประโยชน์ที่ได้รับและการนำผลการนิเทศไปใช้ ($M=4.33$, $S.D.=0.04$) ซึ่งประเด็นที่ผู้รับ การนิเทศมีความพึงพอใจสูงสุดคือ ข้อเสนอแนะที่ได้รับจากกิจกรรมนิเทศติดตามครั้งนี้ โรงเรียนหรือบุคลากร

สามารถนำไปใช้ปรับปรุงพัฒนางานได้จริง ($M=4.41, S.D.=0.68$)

โดยส่วนใหญ่ โรงเรียนมัธยมศึกษาในสังกัดให้คำชื่นชมและมีความพอใจกับกิจกรรมการนิเทศ ครั้งนี้และเสนอแนะให้เพิ่มกิจกรรมการนิเทศแบบเปิดชั้นเรียน ภาคเรียนละ 1 ครั้ง/โรงเรียน ทั้งนี้เห็นว่าเป็นการได้รับประโยชน์ต่อการพัฒนาตนเองด้วย

2. ผลการสังเคราะห์แนวทางการพัฒนาการนิเทศ ติดตาม และประเมินผลการจัดการศึกษา ครั้งต่อไปที่มีความเหมาะสม เพื่อให้มีประสิทธิภาพมากขึ้น มีดังนี้

2.1 ส่งเสริมให้โรงเรียนในสังกัดใช้กระบวนการชุมชนการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) ผ่านกิจกรรม การพัฒนาบทเรียนร่วมกันหรือการเปิดชั้นเรียน (Lesson Study) เพื่อพัฒนาสมรรถนะของครูผู้สอนที่จะส่งผลต่อ คุณภาพการเรียนรู้และคุณลักษณะของนักเรียนที่แท้จริง

2.2 ส่งเสริมและพัฒนาครูให้มีทักษะการนิเทศชั้นเรียนด้วยกระบวนการ PLC ผ่าน Lesson Study ให้มากขึ้น และดำเนินการพัฒนาทั่วทั้งโรงเรียน (Whole School Approach) ให้ต่อเนื่องจนเกิดเป็นวัฒนธรรม ใหม่ในการนิเทศชั้นเรียน โดยมีรูปแบบหรือขั้นตอนการพัฒนาที่ชัดเจนและมีคู่มือการดำเนินงานที่เป็นรูปธรรม

2.3 ส่งเสริมการพิจารณาคัดสรรและการนำเสนอวิธีปฏิบัติที่ดี (Best Practice) ของครูแต่ละคน ที่ดำเนินกิจกรรมการพัฒนาบทเรียนร่วมกันหรือการเปิดชั้นเรียน ของแต่ละโรงเรียนในสังกัด ด้วยกิจกรรมแลกเปลี่ยน เรียนรู้ให้หลากหลายวิธี แล้วสังเคราะห์วิธีปฏิบัติที่ดีเพื่อให้ครูอื่นๆ ได้นำไปใช้พร้อมกับติดตาม ผลการใช้ รวมทั้งให้การยกย่องเชิดชูเพื่อสร้างขวัญกำลังใจในการพัฒนาคุณภาพงาน

2.4 ผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา กำกับ ติดตามการนิเทศอย่างต่อเนื่อง และใช้สารสนเทศ จากผลการนิเทศและข้อมูลสะท้อนกลับเพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนทัศน์ (Paradigm) ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการ การศึกษาของเขตพื้นที่การศึกษา ทั้งนี้ใช้การบริหารเชิงระบบและบูรณาการนิเทศเชื่อมโยงภาระงานเชิงนโยบายเพื่อ ช่วยลดภารกิจและความซ้ำซ้อนของผู้รับการนิเทศ

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะในการนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 สำหรับโรงเรียน ผู้บริหาร ครูและบุคลากรทางการศึกษา ได้รับทราบผลการประเมินระดับความพึงพอใจที่มีต่อกิจกรรมนิเทศในแต่ละประเด็น และพิจารณานำข้อเสนอแนะแนวทางการพัฒนาการนิเทศติดตาม และ ประเมินผลการจัดการศึกษาที่มีความเหมาะสมเพื่อนำไปประยุกต์การปฏิบัติงานราชการในระดับโรงเรียนให้มีประสิทธิผล มากขึ้น

1.2 สำหรับสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ใช้สารสนเทศจากผลการนิเทศและข้อมูล สะท้อนกลับเพื่อปรับปรุงการปฏิบัติงานและพัฒนากระบวนทัศน์ในการพัฒนาคุณภาพการจัดการศึกษาของเขตพื้นที่ การศึกษา

2. ข้อเสนอแนะในการศึกษาวิจัยครั้งต่อไป

2.1 วิจัยศึกษาผลของการใช้แนวทางการพัฒนาการนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษาที่ เหมาะสม ที่มีต่อคุณภาพการศึกษาของสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ ปีการศึกษา 2564 มิติคุณภาพด้านผู้เรียน ด้านครู ด้านการบริหารจัดการ และด้านบริบทโรงเรียนคุณภาพ

2.2 วิจัยสังเคราะห์วิธีปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ที่ทำให้การสร้างชุมชนแห่งการเรียนรู้ทางวิชาชีพ (PLC) เพื่อพัฒนาการจัดการเรียนรู้เชิงรุกในสถานศึกษาประสบผลสำเร็จ เป็นแบบอย่างได้ ในประเด็นต่างๆ ได้แก่ กระบวนการบริหารจัดการในโรงเรียนที่ส่งเสริมให้ครูเปลี่ยนวัฒนธรรมการทำงาน วิธีการส่งเสริมครูให้เป็นผู้สังเกตและสะท้อนผลอย่างมืออาชีพ การพัฒนางานประจำวันของครูสู่การทำวิจัย (R2R) วิธีการจัดกิจกรรมการเรียนรู้เชิงรุกที่เหมาะสมกับบริบทของโรงเรียน และการพัฒนาระบบคลังรายงานสารสนเทศ PLC ของโรงเรียนตามหลักการจัดการความรู้ (KM)

2.3 วิจัยพัฒนาตัวบ่งชี้ที่แสดงถึงความยั่งยืนหรือวัฒนธรรมในการดำเนินงานในโรงเรียน ทั้งด้านการบริหาร และระดับการปฏิบัติการ รวมถึงผลกระทบหรือผลลัพธ์ด้านต่างๆ

2.4 วิจัยพัฒนาระบบการนิเทศแบบอิงพื้นที่เป็นฐานที่มีประสิทธิผล ของกลุ่มนิเทศ ติดตามและประเมินผลการจัดการศึกษา สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ

ผลการศึกษาความพึงพอใจของผู้รับการนิเทศที่มีต่อการนิเทศติดตามการดำเนินงานของสถานศึกษา ในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาสุรินทร์ 2563 โดยใช้คะแนนประเมิน 5 ระดับและแปลความหมาย ดังนี้

คะแนน 4.51-5.00 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมากที่สุด

คะแนน 3.51-4.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจมาก

คะแนน 2.51-3.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจปานกลาง

คะแนน 1.51-2.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อย

คะแนน 0.00-1.50 หมายถึง ระดับความพึงพอใจน้อยที่สุด

ข้อที่	ด้าน / รายการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ		
		M	SD	แปลผล
ด้านนโยบายการบริหารการศึกษาของ สพม.สุรินทร์		4.39	0.07	มาก
1	การมีวิสัยทัศน์เพื่อการพัฒนาและภาวะการนำของผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา	4.48	0.64	มาก
2	การนำกรอบแนวคิดในการบริหารโดยใช้ TPS Model for School เพื่อช่วยพัฒนาการบริหารงานสถานศึกษาทั้ง 4 ด้าน ของทุกโรงเรียนในสังกัด สพม.สุรินทร์	4.32	0.70	มาก
3	การนิเทศติดตามโดยใช้วิธีการบูรณาการนิเทศร่วมกันครั้งเดียวระหว่างผู้บริหารระดับเขตพื้นที่การศึกษา สหวิทยาเขต ผู้ทรงคุณวุฒิ และทีมศึกษานิเทศก์	4.43	0.66	มาก
4	การกำกับ ติดตามในลักษณะบูรณาการเกี่ยวกับการเชื่อมโยงภาระงานเชิงนโยบาย ทั้งนี้เพื่อลดความซ้ำซ้อนของการพิจารณาหลักฐานและร่องรอยเชิงประจักษ์	4.34	0.72	มาก
ด้านกิจกรรมนิเทศ ติดตาม		4.37	0.06	มาก
5	ได้รับการประสานงานและการชี้แจงเกี่ยวกับวิธีการออกนิเทศโรงเรียนจากเขตพื้นที่การศึกษาอย่างเข้าใจและชัดเจน	4.28	0.76	มาก
6	การนิเทศติดตามแบบบูรณาการงานนโยบายต่างๆ โดยผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา และสหวิทยาเขต	4.35	0.71	มาก
7	การนิเทศชี้แนะเพื่อพัฒนาการบริหารงาน และสภาพแวดล้อมของโรงเรียน โดยผู้บริหารเขตพื้นที่การศึกษา สหวิทยาเขตและผู้ทรงคุณวุฒิ	4.39	0.69	มาก
8	การนิเทศติดตามงานทักษะอาชีพและทักษะชีวิต โดยผู้ทรงคุณวุฒิ	4.28	0.72	มาก
9	วิธีการนิเทศติดตามการเรียนการสอน โดยใช้กิจกรรม PLC ผ่านการเปิดชั้นเรียน (Lesson Study) ที่ร่วมกับทีมศึกษานิเทศก์ เป็นขั้นตอนและมีความชัดเจนดี	4.45	0.70	มาก
10	การสนทนาสะท้อนผล (ขั้น Reflect) ในวง PLC จากศึกษานิเทศก์ ณ ห้องเรียนที่สังเกตการสอน (หรือ เปิดชั้นเรียน)	4.41	0.75	มาก
11	การสะท้อนผลโดยภาพรวมจากคณะกรรมการนิเทศ ณ ห้องประชุมของโรงเรียน	4.43	0.67	มาก
12	ความพึงพอใจในภาพรวมต่อกิจกรรมนิเทศจากเขตพื้นที่การศึกษา ประจำปีการศึกษา 2563	4.36	0.71	มาก
ด้านประโยชน์ที่ได้รับและการนำผลการนิเทศไปใช้		4.33	0.04	มาก
13	ฝ่ายบริหารโรงเรียนได้รับการชี้แนะ และเพิ่มขวัญกำลังใจจากเขตพื้นที่การศึกษา	4.40	0.70	มาก
14	ข้อนิเทศชี้แนะที่ได้รับจากกิจกรรมนิเทศติดตามครั้งนี้ โรงเรียนหรือบุคลากร สามารถนำไปใช้ปรับปรุงพัฒนางานได้จริง	4.41	0.68	มาก
15	ครูเข้าใจขั้นตอนการทำ PLC ผ่านการเปิดชั้นเรียน (Lesson Study) มากขึ้น	4.23	0.67	มาก
16	ครูได้รับความรู้ เพิ่มพูนประสบการณ์ด้านการออกแบบและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ Active Learning เพิ่มมากขึ้น	4.35	0.67	มาก
17	ครูได้ฝึกทักษะการเป็นผู้สังเกตชั้นเรียนและมีทักษะการสะท้อนคิดมากขึ้น	4.35	0.68	มาก
18	โรงเรียนหรือบุคลากร สามารถคิดเชื่อมโยงและดำเนินงานตามนโยบายต่างๆในลักษณะการบูรณาการภารกิจงาน เพื่อพัฒนาคุณภาพของโรงเรียนได้	4.27	0.68	มาก
19	ผลจากการนิเทศติดตาม สามารถนำไปต่อยอดเพื่อพัฒนาคุณภาพงานและส่งเสริมประกวดในเวทีวิชาการต่างๆ ได้	4.22	0.71	มาก
20	โรงเรียนสามารถนำผลจากการนิเทศติดตามครั้งนี้ เพื่อไปปรับปรุงพัฒนาการปฏิบัติงานที่จะต่อเนื่องในปีการศึกษา 2564 ได้จริง	4.38	0.62	มาก
ค่าเฉลี่ยรวม		4.36	0.07	มาก